

Slavnostni govornik: Miro Štular

Lokacija: Zgornji Brnik 130m, 4210 Brnik – Aerodrom (objekt PLP Brnik)

Javna prireditve: Spominska slovesnost – Brnik 2026

Datum: 30. 6. 2026 ob 15. uri

Spoštovani veterani in veteranke, cenjeni gostje in udeleženci današnje slovesnosti.

Počaščen sem, da vas v imenu organizatorjev slovesnosti OZVVS Kranj in PVD SEVER Gorenjska lahko prisrčno pozdravim in vam zaželim dobrodošlico.

Letos je minilo 35 let od osamosvojitve naše države Slovenije in vojne za Slovenijo, katera je zaznamovala takratno generacijo prebivalstva. Odločitev slovenskega naroda je pripeljala do vojne na naših tleh. Že 1989 je slovenska milica odločno zaustavila »mitingaše« v akciji Sever na naši južni meji.

Politični dogodki v letu 1990 so nakazovali, da se moramo varnostne in obrambne strukture v Sloveniji začeti pripravljati na morebiten odpor proti takratni agresivni politiki iz Beograda. Napor in upanje v razumne politične odločitve in s tem preprečitve konfliktov večjih razsežnosti, je bilo premalo za preprečitev vojaške agresije v letu 1991, takrat še vedno imenovane JLA na ozemlje R. Slovenije.

Dogodki v vojni za Slovenijo kateri so se bliskovito odvijali so že v začetku vojne pripeljali do napada na letališče Brnik. Ta je za Slovenijo predstavljal vitalen objekt, saj je predstavljal okno v svet za novo nastalo državo in med drugim tudi pomemben strateški objekt za JLA. Zato je bil na letališču Brnik že pred 27. 6. 1991 nastanjen vod TO iz 21. brigade TO, z nalogo varovanja kontrolnega stolpa.

Oklepna brigada z Vrhnike je dne 27. 6. 1991 v zgodnjih jutranjih urah prejela ukaz, da izvede blokado letališča Brnik, zavaruje vojaške objekte in prepreči morebitne posege teritorialne obrambe in milice. Bataljon je okoli 5. ure zjutraj zavzel bojne položaje okoli letališča na južni in jugozahodni strani. 3. pokrajinski štab TO je takoj po obvestilu o prihajajočih tankih začel s prerazporejanjem že mobiliziranih enot z območja Gorenjske na območje letališča Brnik.

Zaradi lažjega poveljevanja enotam TO, ki so prispele iz različnih območnih štabov TO Gorenjske, se je oblikovala 13. operativna skupina sedmih častnikov TO, ki je imela nalogo voditi in usklajevati bojne aktivnosti med vsemi prispelimi enotami TO v sodelovanju z milico in vodstvom letališča. Prvi dan agresije je bil na območje letalske eskadrilje JLA izveden helikopterski desant skupine trinajstih zveznih miličnikov, ki naj bi prevzeli kontrolni stolp in upravljanje nad letališčem, vendar ji to zaradi blokade s strani enot TO in milice ni uspelo.

Popoldne istega dne in naslednji dan zvečer sta potekala oborožena spopada med pripadniki TO in enoto JLA, ki je bila v blokadi. Med omenjenima spopadoma je letališče Brnik napadla JLA z letali in povzročila veliko materialno škodo. V prvem spopadu sta bila ranjena dva oficirja JLA in nekaj vojakov. Poškodovana sta bila poveljniško vozilo in oklepni transporter. Na žalost je med drugim spopadom življenje izgubil pripadnik TO Peter Petrič. Življenji sta izgubila tudi dva tuja novinarja Nicolas Vogel in Norbert Werner.

Dne 29. 6. 1991 so se obkoljeni vojaki JLA in zvezni miličniki v letalski eskadrilji predali. Odpeljani so bili v zbirni center v Kranj. V času od nedelje 30. 6 do 4. 7. 1991 so potekala intenzivna pogajanja o predaji enote JLA in tako je 4. 7. 1991 TO dosegla dogovor o predaji in umiku tankovskega bataljona z Brnika.

Spoštovani,

dogodki v katerih smo branili in obranili državo Slovenijo nam morajo biti v ponos in ne smemo dovoliti, da bi bili izbrisani iz zgodovinskih zapisov ali bili kako drugače prevrednoteni. V mislih in dejanjih moramo imeti vedno pred očmi, da narod, ki ne spoštuje svoje preteklosti, tudi svoje prihodnosti ni vreden. Spoštujemo svojo preteklo zgodovino in negujemo vrednote, ki so se izoblikovale tekom bojov za samostojnost.

Na koncu čestitam vsem za minuli praznik dan državnosti, pripadnikom policije pa izrekam čestitke ob minulemu dnevu Policije.

Vsem želim prijeten dan in veteranski pozdrav!